

Voorstel invulling rol / betrokkenheid PS Programma Nieuwe Natuur tot eind 2017

Tijdens de Commissievergadering Duurzaamheid op 13 april jl. is door gedeputeerde Appelman toegezegd dat vanuit GS via de agendacommissie een voorstel wordt gedaan over de nieuwe vormgeving van de betrokkenheid van PS bij het programma Nieuwe Natuur tot einde 2017. Dit is in lijn met de motie van PS (17-12-2014) waarbij opgeroepen wordt om de regierol op de programmasturing te behouden, vanuit deze rol invulling te geven aan de uitwerkingskaders, toe te zien dat deze zijn geborgd, voordat overeenkomsten worden gesloten.

De agendacommissie heeft van gedeputeerde Appelman een aantal ideeën vernomen om invulling te geven aan de toezegging aan uw commissie en heeft deze besproken met een tijdelijke werkgroep waaraan 4 leden van PS hebben deelgenomen (waarvan twee leden uit de oppositie en twee leden uit de coalitie). In de werkgroep is gesproken over de voorstellen die vanuit GS zijn gedaan en zijn concrete voorstellen gedaan voor de inrichting van het proces tot einde 2017.

Voortgangsrapportage

De basis van de verantwoording van GS naar PS is de halfjaarlijkse voortgangsrapportage. Deze nader verfijnde rapportage geeft op programmaniveau de ontwikkelingen weer en hierin wordt tevens verslag gedaan van de voortgang op projectniveau. Deze weergave is expliciet opgesteld door GS op basis van eigen informatie, van de initiatiefnemer en omgevingspartijen.

Van belang wordt geacht dat duidelijk en eerlijk aangegeven wordt waar de projecten tegenaan lopen, met welke dynamiek het project te maken heeft en wat de projecten hebben gedaan om voortgang te houden, welke succesfactoren er zijn en hoe met weerstand wordt omgegaan. De rapportages zijn zo opgesteld dat PS gevoel krijgen hoe de verschillende projecten varen richting het moment van het sluiten van de realisatieovereenkomsten.

Het stoplichtenmodel dat al bestaat wordt nog eens actief onder de aandacht gebracht. Daarmee houdt PS voldoende controle op de projecten en zal het heroverwegingsmoment van eind 2017 voor een bepaald project niet als verrassing aandienen.

De huidige presentatievorm van de rapportage wordt daarbij aangehouden maar zal expliciet rekening houden met de behoefte van PS om inzage te krijgen in ten eerste de voortgang van projecten en op de hoogte te zijn van de thema's en onderwerpen die spelen bij het vernieuwende karakter van het programma waarbij de provincie andere partijen faciliteert bij het realiseren van nieuwe natuur. Per project zal een projectfactsheet worden opgesteld die in één oogopslag inzicht geeft in de voortgang en aandachtspunten. Voorgesteld wordt dat de rapportage uiterlijk vier weken voor de commissievergadering wordt toegezonden aan PS.

Begeleidingsgroep; signalering en agendering

Voorts wordt voorgesteld een begeleidingsgroep in te stellen waaraan vier Statenleden deelnemen. De begeleidingsgroep speelt een actieve rol speelt bij de agendering / bespreking van de voortgangsrapportage, signalering van onderwerpen en thema's en organisatie van activiteiten (bv. werkbezoeken). De begeleidingsgroep zal, nadat de voortgangsrapportage is ontvangen, de fracties benaderen om de onderwerpen en projecten die nadere aandacht behoeven te inventariseren. Op basis van deze inventarisatie, die binnen een week moet plaatsvinden, zal de begeleidingsgroep een (agenda)voorstel doen met een nadere focus uit de aangedragen aandachtspunten voor de commissievergadering en eventueel voorstellen doen voor een inhoudelijke programma van een projectbezoek, waarbij het liefst zowel initiatiefnemers als omgevingspartijen aanwezig zijn. Het liefst worden werkbezoeken of een verdiepingsgesprek over specifieke thema's zoals businesscases, staatssteun etc. voorafgaand aan de commissievergaderingen gepland; er dient in ieder geval sprake te zijn van actualiteit.

Tot het einde van 2017 zal er sprake zijn van maximaal 3 werkbezoeken (halfjaarlijks) en 3 voortgangsrapportages.

De leden van de werkgroep (S. Simonse [SGP], M. Luyer [CDA], J. de Reus [VVD], H. Hofstra [CU]) hebben aangegeven dat het mandaat voor de begeleidingswerkgroep dient te worden gehaald bij de commissie .

Voorstel 1: In te stemmen met de werkwijze en de aanpak voor betrokkenheid van PS binnen programma Nieuwe Natuur tot het einde 2017 zoals geformuleerd in deze notitie.

Voorstel 2: In te stemmen met de instelling van een begeleidingsgroep en het is nu aan de commissie Duurzaamheid de definitieve samenstelling ervan te bepalen.

BIJLAGE: het programma, de besluiten en de rol/betrokkenheid van GS en PS

Met het programma Nieuwe Natuur heeft er in 2013 een omslag in denken plaatsgevonden en is een nieuwe manier van werken geïntroduceerd. Van de top-down benadering zoals die met Oostvaarderswold is ingezet, naar het bottom-up ophalen van initiatieven uit heel Flevoland. Deze omslag leidde tot energie en verrassende uitkomsten. Een breed scala aan initiatiefnemers was betrokken bij het programma. Een breed scala aan inderdienmogelijkheden voor natuur werd geïntroduceerd in Flevoland.

Het toewijzingsbesluit van december 2014 markeerde ook een nieuw begin van het programma. Zoals ook de commissie Verdaas destijds adviseerde is het van belang om de energie die de nieuwe aanpak van het PNN genereert vast te houden, en ons bewust te blijven van de nieuwe dynamiek met de samenleving die het programma met zich meebrengt en de betekenis daarvan voor het profiel van de provincie Flevoland.

Vanuit dit advies willen we PS actiever betrokken houden bij de voortgang van het programma en de projecten en de vraagstukken die daarbinnen aan de orde zijn. Het gaat dan in het bijzonder om:

- ✓ De betekenis van het bottom-up proces voor de veranderde rol van de provincie bij (natuur-)projecten;
- ✓ De betekenis en opbrengst van de diversiteit aan aanpakken, opzetten en betrokken actoren in het programma;
- ✓ De betekenis en invulling van het verbreden van het perspectief op natuur: niet het scheiden van natuur en andere functies maar juist het verbinden ervan;
- ✓ De betekenis van de door PS gewenste nieuwe verdienmodellen voor nieuwe natuur voor de businesscases van projecten en de relatie met staatsteun;
- ✓ Het innovatieve karakter van het Programma Nieuwe Natuur, waarmee Flevoland zich landelijk kan onderscheiden en profileren

GS hebben met het toekenningsbesluit van 17 december 2014 het mandaat gekregen om voor de gehonoreerde projecten intentie- en realisatieovereenkomsten aan te gaan voor zover deze passen binnen de kaders van het PS-besluit van eind 2014. GS houdt, met de vastgestelde meetlat in de hand, toezicht op de uitwerkingskaders en borgt deze kaders in de realisatieovereenkomst. Het is aan GS om er op toe te zien dat het gaat om haalbare en betaalbare projecten en dat er zorgvuldige communicatie met de omgeving plaatsvindt. In de overeenkomsten kunnen (financiële) verplichtingen worden vastgelegd op basis van de vastgestelde geactualiseerde toekenningstabel (24 februari 2016).

Eén van de criteria van de op 17 december 2014 vastgestelde meetlat stelt dat de projecten binnen vijf jaar na het besluit onvoorwaardelijk kunnen starten met de realisatie. Rekening houdend met de maximale ingeschatte doorlooptijd van twee jaar voor het doorlopen van de noodzakelijke publiekrechtelijke procedures, moet daarom uiterlijk eind 2017 de realisatieovereenkomst zijn afgesloten. Eind 2017 is daarom een belangrijk heroverwegingsmoment voor projecten waarvoor op dat moment nog geen realisatieovereenkomst is afgesloten.

Met betrekking tot de projecten waarvoor GS eind 2017 nog geen realisatieovereenkomsten hebben afgesloten zal aan PS een voorstel worden voorgelegd waarin het oorspronkelijke honoreringsbesluit van betreffend project wordt herbevestigd of heroverwogen. Een heroverweging kan zijn een herprioritering of herallocatie van budget naar bijvoorbeeld een reservebankproject. Overigens zijn de reservebankprojecten niet gerangschikt.

Uiteraard kan het zijn dat GS reeds vóór eind 2017 teruggaat naar PS. Het kan zijn dat al in een eerder stadium wordt vastgesteld dat het project niet haalbaar is of dat initiatiefnemer het project wilt beëindigen. Ook kan het gebeuren dat het project realiseerbaar is, maar niet binnen de kaders zoals eerder door PS zijn vastgesteld (bijvoorbeeld andere plek, andere scope, andere invulling).